

TAIMEPASSI VORMI JA SISU NÕUDED

Kehtiv alates 14.detsember 2019

JUHEND TOOTJALE JA TURUSTAJALE

Sisukord

Mõisted	3
Taimepass.....	5
Taimepassi väljastamise tegevusloa kohustus	5
Taimepassi väljastamise kohtustus ei laiene:	6
Taimepassiga varustatavad seemned	6
Taimepassi vormingunõuded	7
Taimepasside vorminguelemendid	7
Taimepasside kirjete suurus.....	7
Värvid	7
Taimepasside käsitsi vormistamine.....	8
Taimepassi jälgitavuskood.....	8
Botaanilise nimetuse kasutamine, kui ühes tootes / kaubeldavas ühikus kasutatakse mitut taimeperekonda	9
Kaitstava piirkonna taimepass (PZ).....	9
Kaitstud piirkondade – <i>Protected Zone (PZ)</i> jaoks on erisugune taimepass	9
Kaitstava piirkonna taimepassi vorminguelemendid	9
Taimepassi kombineerimine teiste dokumentidega	9
Taimepassi asendamine	9
Taimepasside näidised	10
Kaitstava piirkonna taimepassi näidis	10
Näidis taimepassist kombineerituna tarnija dokumendiga	10
Näidis taimepassist kombineerituna tootekirjeldusega	11
Näidis kaitstava piirkonna taimepassist kombineerituna tootekirjeldusega.....	11

Mõisted

botaaniline nimetus on taimeriigi perekonna või liigi botaaniline nimi või selle osa;

ettevõtja on avalik-õiguslik või eraõiguslik isik, kes on tegevusalaselt seotud ühe või mitme järgmise taimi, taimseid saadusi ja muid objekte hõlmava tegevusega ning on selle eest õiguslikult vastutav: a) istutamine; b) sordiaretus; c) tootmine, sealhulgas kasvatamine, paljundamine ja säilitamine; d) liidu territooriumile sissetoomine ning seal vedamine ja sealt väljaviimine; e) turul kättesaadavaks tegemine; f) hoidmine, kogumine, saatmine ja töötlemine; 10) „registreeritud ettevõtja“ – taimetervise registrisse kantud ettevõtja;

EL – Euroopa Liit;

fütosanitaarsertifikaat on taime, taimse saaduse või muu objekti taimetervisenõuete kohasust tõendav dokument, mis peab olema kaasas Eestisse imporditavatel taimedel;

importija on isik, kes toob taimi ja taimseid saadusi Eestisse väljastpoolt Euroopa Liitu;

istutamine on toiming taimede paigutamiseks kasvusubstraati või pookimine või sarnane toiming, eesmärgiga tagada järgnev taimede kasv, paljunemine või paljundamine;

istutamiseks ettenähtud taimed on sellised, mis:

- 1) on juba istutatud ning mis pärast Eestisse toimetamist või müügiks pakkumist jäävad oma kohale või istutatakse ümber;
- 2) Eestisse toimetamise või müügiks pakkumise ajaks ei ole istutatud, kuid mida kavatsatakse pärast Eestisse toimetamist või müügiks pakkumist istutada;

jälgitavuskood on tähtedest, numbritest või tähtedest ja numbritest koosnev kood, millega identifitseeritakse saadeti, partii või kaubeldav ühik ning mida kasutatakse jälgitavuse eesmärgil; sealhulgas koodid, mis osutavad partiile, seeriale, tootmiskuupäevale, ettevõtja dokumentidele;

kaitstav piirkond on piirkond, kus on järelevalve tulemusena kindlaks tehtud, et taimekahjustajat ei esine, ja mille seisundit nõuetekohaselt säilitatakse;

kaubeldav ühik on väikseim kaubanduslik või muu asjaomasest turustamisetapis kasutatav ühik, mis võib olla kogu partii või osa sellest;

Kutseline taimedega tegelev ettevõtte - tegeleb kas taimede tootmise (s.h. paljundamisega), aiandussaaduste tootmisega, turustamise (k.a. e-pood) või haljastusega k.a. munitsipaalüksused ja metsaomanikud.

lõppkasutaja on isik, kes omandab taimi või taimseid saadusi isiklikuks tarbeks väljaspool nimetatud isiku kaubandus-, äri- või kutsetegevust;

partii on ühe kauba ühikud, millel on ühesugune koostis, päritolu ja muud ühesugused asjakohased elemendid ning mis moodustab osa saadetest;

taimepass on Euroopa Liidu sisesel taimede, taimsete saaduste liikumisel kasutatav ametlik etikett, mis tõendab, et taimed on vabad karantiinsetest ja reguleeritud mittekarantiinsetest taimekahjustajatest;

tootja on ettevõtja kes toodab ja turustab taimi ja taimseid saadusi Eestis või Euroopa Liidu siseturul;

turustamine on taimede, taimsete saaduste ja muude objektide müügiks pakkumine, müümine ning muul viisil tasuta või tasu eest üleandmine.

Alates 14. detsembrist 2019 Põllumajandus- ja Toiduamet väljastab taimepasse üksnes:

- Eestis toodetud sertifitseeritud taimsele paljundus- ja istutusmaterjalile;
- taimedele, taimsetele saadustele ja muudele objektidele, mille kohta on kehtestatud erimeetmed (Komisjoni rakendusaktid);
- fütosanitaarsertifikaadi asendamisel taimepassiga.

Taimepass

Taimepass on Euroopa Liidu sisesel turul **taimede, taimsete saaduste ja muude objektide** liikumisel kasutatav taimetervisenõuete kohasust tõendav etikett.

Taimepassi **eesmärk** on tagada, et taimede käitlemisel jälgitakse taimetervise nõudeid ning rakendatakse meetmeid, millega välditakse karantiinsete ja reguleeritud mittekarantiinsete taimekahjustajate esinemist ja levikut.

Taimepassi näidis (*võimalike taimepassi vorminguviisidega saab tutvuda ka Komisjoni rakendusmääruses (EL) 2017/2313, A osa*).

Taimepassi väljastamise tegevusloa kohustus

Enne taimepassi väljastamise tegevusloa taotluse esitamist peab isik läbima nõuetekohase.

Koolitusi korraldab Põllumajandus- ja Toiduamet.

Taimepassi aluskoolituse läbimise kohta antakse isikule tunnistus, mis kehtib tähtajatult tingimusel, et isik läbib üks kord kahe aasta jooksul Põllumajandus- ja Toiduameti korraldatava täiendkoolituse.

Isik esitab taotluse taimepassi väljaandmise tegevusloa saamiseks Põllumajandus- ja Toiduametile, tegevusloa eest tasutakse [riigilõiv](#) 270 eurot.

Taimepassi väljastamise tegevusloa kohustus tekitab juriidilisel isikul kes:

1. toodab istutamiseks ettenähtud taimi, paljundusmaterjali ja turustab teistele kutseliselt taimedega tegelevatele ettevõtetele, metsaomanikele ja/või munitsipaalüksustele;
2. toodab ja turustab kaitstava piirkonna peremeestaimi müügiviisist sõltumata (Eesti puhul viljapuu-bakterpõletiku peremeestaimed).

Viljapuu-bakterpõletiku peremeestaimed on:

*perekond ebaküdoonia (Chaenomeles),
perekond tuhkpuu (Cotoneaster),
perekond viirpuu (Crataegus),
perekond küdoonia (Cydonia),
perekond villpööris (Eriobotrya),
perekond õunapuu (Malus),
perekond astelpihlakas (Mespilus),
perekond tuliastel (Pyracantha),
perekond pirnipuu (Pyrus),
perekond pihlakas (Sorbus),
davidi fotiinia (Photinia davidiana),
perekond toompihlakas (Amelanchier).*

3. toodab istutamiseks ettenähtud taimi, paljundusmaterjali ja müüb kaugmüügi (e-poe) teel;

4. turustab (kokkuostja, vahendaja) taimi, mille kohta on algselt väljastatud üks taimepass, erinevate partiidena mitmetele kutseliselt taimelega tegelevatele ettevõtetele (taimepassi asendamine);
5. turustab taimi, mille kohta on algselt väljastatud üks taimepass, erinevate partiidena lõppkasutajale e-poe vahendusel (taimepassi asendamine).

Taimepassi väljastamise kohtustus ei laiene:

1. tootjatele, kes turustavad enda toodetuid taimi (v.a. viljapuu bakterpõletiku peremeestaimed ja e-pood) üksnes jaemüügi korras lõppkasutajale;
2. jae/hulgimüügi ettevõtetele, kes turustavad teistelt isikutelt saadud ning ettenähtud korras taimepassiga varustatud taimi kutseliselt taimelega tegelevatele ettevõtetele ja/või lõppkasutajale;
3. taime liikumisel ühe ettevõtte tootmisüksuste vahel sama riigi piires.

Taimepassiga varustatavad seemned

Taimepassiga peavad olema varustatud järgmiste taimeliikide seemnepartiid kui neid turustatakse kutseliselt taimelega tegelevale isikule:

Õli- ja kiudtaimedest

- põld-sojauba *Glycine max*,
- raps *Brassica napus partim*,
- rüps *Brassica rapa var. silvestris* Lam. Briggs,
- valge sinep *Sinapis alba*,
- harilik lina *Linum usitatissimum*.

Söödakultuuridest

- harilik lutsern *Medicago sativa*,

Köögiviljakultuuridest

- harilik paprika *Capsicum annum*,
- harilik tomat *Solanum lycopersicum*,
- harilik sibul ja pesasibul *Allium cepa*,
- kortsteraline hernes, siledateraline hernes, suhkruhernes *Pisum sativum partim*,
- porrulauk *Allium porrum*,
- põlduba *Vicia faba* L. partim,
- pöösasuba ja lattuba *Phaseolus vulgaris*.

Taimepassi vormingunõuded

Taimepassi suurus ja kuju **võivad erineda**, see tähendab, et taimepassi **kirjastiili** ja **suuruse** saab valida ise.

Taimepasside vorminguelemendid

Taimepasside vorminguelemendid vt. näidised:

- Vasakul üleval nurgas: Euroopa Liidu lipp (värviliselt või mustvalgena);
- Paremal üleval nurgas: kirje „**Plant Passport**“ või „**Plant Passport – PZ**“;
- Valikuliselt võib kirjele „**Plant Passport**“ või kirjele „**Plant Passport – PZ**“ (juhul, kui tegu on kaitstava piirkonna taimepassiga) lisada vajaduse korral sõna „Taimepass“ kaldkriipsuga eraldatuna;
- Näiteks „**Taimepass / Plant Passport**“ või kaitstava piirkonna puhul „**Taimepass / Plant Passport – PZ**“;
- **'A'** + botaaniline nimetus;
- **'B'** + liikmesriigi ISO kood, sidekriips, taimetervise registrinumbr;
- **'C'** + jälgitavuskood;
- **'D'** + päritoluliikmesriigi kahetäheline ISO kood (Eesti puhul EE), või kolmandate riikide nimi/nimed või selle/nende kahetäheline kood vastavalt ISO 3166-1-alpha-2 standardile;
- Taimepasside **elemendid peavad asuma ristiküliku- või ruudukujulises alas ning olema loetavad** ilma nägemisabivahendeid kasutamata;
- Kõnealused elemendid peavad asuma **seespool piirjoont** või olema **muul viisil** selgelt eraldatud igast muust tekstist või piltidest ning olema hästi nähtavad ja selgelt eristatavad.

Taimepasside kirjete suurus

Taimepasside suurus, sellel kasutatud kirjaviis ja kirjete suurus pole määratletud ehk see on vabalt valitav.

Värvid

2017/2313/EU regulatsioonis on kirjeldatud taimepassile kohaldatavat värvivalikut.

Lipu kajastamiseks on võimalud variatsioonid:

- mustvalgena;
- valgemustana;
- kahe kontrastse värvitooniga (näiteks taustvärv millele on prinditud EL-i lipp siluett).

Taimepassil olev tekst peab olema selgelt loetav. Teksti jaoks ei ole kohaldatud kindlalt värvitooni.

Taimepasside käsitsi vormistamine

Taimepasse on **võimalik** käsitsi täita, täites järgnevaid tingimusi:

1. taimepassi vorm on prinditud (EL-i lipp, märgistused A, B, C ja D, sõna „Plant Passport“ ja ka taimepassi ääristav raam), jättes õiged lahtrid täitmiseks vabaks;
2. **käsitsi täidetav tekst** on kirjutatud **suurte tähtedega**.

Taimepassi jälgitavuskood

Jälgitavuskood on nõutud taimedel mida turustatakse kutseliselt taimedega tegelevatele ettevõtetele.

Jälgitavuskood on kood, mis teeb toote jälgitavuse võimalikuks ettevõtte siseselt nt läbi unikaalse partii numbri. See võib olla vabalt ka sama number, mis on märgitud antud kauba saatedokumendile.

Jälgitavuskood on tähtedest, numbritest või tähtedest ja numbritest koosnev kood, millega identifitseeritakse saadeti, partii või kaubeldav ühik ning mida kasutatakse jälgitavuse eesmärgil, sealhulgas koodid, mis osutavad partiile, seeriale, tootmiskuupäevale, ettevõtja dokumentidele.

Jälgitavuskood on alati nõutud:

1. kõikidele viljapuu-bakterpõletiku peremeestaimedele sõltumata kasutusviisist,
2. ettevõtte poolt edasi turustamiseks (taimede ja/või aiandussaaduste tootjatele, kutselistele taime müüjatele) ettenähtud taimedest,
3. kaubasaadetest, milles sisalduvad erinõuetega reguleeritud taimed:
 - *Citrus*,
 - *Coffea*,
 - *Lavandula angustifolia* Mill.,
 - *Lavandula dentata*,
 - *Lavandula intermedia* x *Emeric ex Loisel*,
 - *Lavandula latifolia* Medik.,
 - *Lavandula stoechas*,
 - *Nerium oleander*,
 - *Olea europea*,
 - *Polygala myrtifolia*,
 - *Prunus dulcis* (Mill.) D.A.Webb,
 - *Salvia rosmarinus* Spenn.,
 - *Solanum tuberosum*

Botaanilise nimetuse kasutamine, kui ühes tootes / kaubeldavas ühikus kasutatakse mitut taimeperekonda

Toodete puhul, mida nimetatakse nõ. 'segudeks' (näiteks taimede pakend, kus on segamini nii kaktused kui orhideed) võib taimepassil kasutada sugukonna nime (nagu näiteks *Cactaceae* või *Orchidaceae*), selle asemel, et kirja panna kõikide taimede liigispetsiifilised nimetused.

Kui kaubeldavas ühikus on mitmete taimede perekonnad, võib taimepassil kasutada ka mitut botaanilist perekonnanime. Näiteks olukorras, kus ühes kaubanduslikus üksuses, kus on kaktused ja sukulendid perekondadest *Cactaceae*, *Crassulaceae* ja *Euphorbiaceae*, selles olukorras peavad tegelikkuses ka kõikide nende taimeperekondade esindajad olema taimepassil mainitud.

Poogitud toodete puhul tuleks botaanilise nimetusena kasutada pooktaime poogendi liiki. Isegi kui pookealus on teise botaanilise nimetusega.

Kaitstava piirkonna taimepass (PZ)

Kaitstud piirkondade – *Protected Zone (PZ)* jaoks on erisugune taimepass

Kaubavahetuseks kaitstud piirkondades on vajalik eraldi märgistusega taimepass. Praeguses olukorras nimetatakse kaitstud piirkondi „Zona Protecta“ –ks (ZP).

Uue seadusega muutub see mõiste „Protected Zone“ –ks (PZ). Seetõttu tuleb uuele jõustuvale taimepassile märkida tähis „PZ“ ning sinna juurde lisada karantiinset taimekahjustajat tähistav EPPO kood. Viljapuu bakterpõletiku EPPO-kood on **ERWIAM**.

Kaitstava piirkonna taimepassi vorminguelemendid

- Vasakul üleval nurgas: Euroopa Liidu lipp (värviliselt või mustvalgena);
- Paremal üleval nurgas: sõna „**Plant passport - PZ**“;
- Valikuliselt võib sõnale „**Plant Passport – PZ**“ olla taimepassile lisaks ka kaldkriipsuga „/“ eraldatult kiri „Taimepass“ ehk **Taimepass /Plant Passport – PZ**.

Taimepassi kombineerimine teiste dokumentidega

Taimepassi võib kombineerida teiste ametlike dokumentidega tingimusel, et taimepassi formaat on selgesti äratuntav, täielik ja selgesti eristatav ülejäänud informatsioonist.

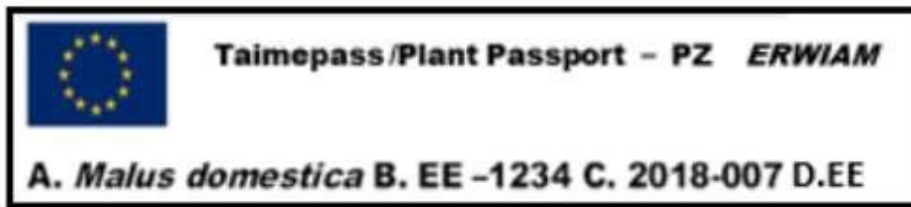
Seda saab teha kasutades eraldusjoont või mingil muul moel selgesti eraldades taimepassi muust informatsioonist või piltidest, nii, et see oleks selgesti nähtav ja loetav.

Taimepassi asendamine

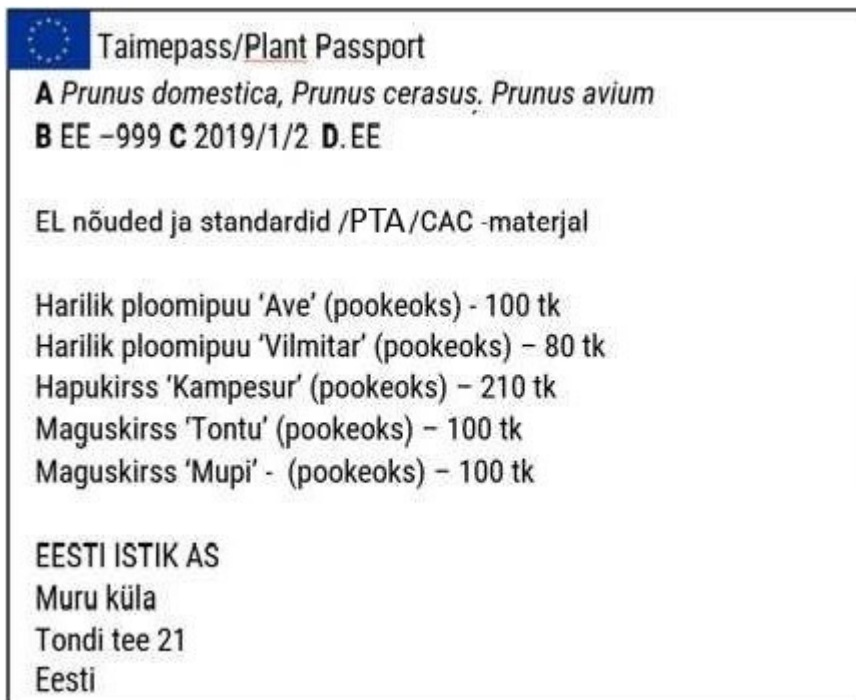
Ettevõtja võib vajadusel taimepassi asendada uue taimepassiga, eeldusel, et tagatud on taimede jälgitavus (taimepassile on märgitud jälgitavuse kood, mille kaudu on võimalik tuvastada ettevõtte kellelt taimed osteti) ja taimed on vabad karantiinsetest ja reguleeritud mittekarantiinsetest taimekahjustajatest. Asendatud taimepasse või nende andmeid säilitada vähemalt kolm aastat.

Taimepasside näidised

Kaitstava piirkonna taimepassi näidis

Näidis taimepassist kombineerituna tarnija dokumendiga

Näidis taimepassist kombineerituna tootekirjeldusega

 Taimepass/Plant Passport
A <i>Prunus domestica, Prunus cerasus, Prunus avium</i>
B EE -999 C 2019/1/2 D .EE
Harilik ploomipuu 'Ave' - 100 tk Harilik ploomipuu 'Vilmitar' - 80 tk Hapukirss 'Kampesur' - 210 tk Maguskirss 'Tontu' - 100 tk Maguskirss 'Mupi' - 100 tk
EESTI ISTIK AS (Päritolumaa Eesti) Muru küla Tondi tee 21 Eesti

Näidis kaitstava piirkonna taimepassist kombineerituna tootekirjeldusega

	Taimepass/Plant Passport - PZ ERWIAM
	A. <i>Malus sp.</i> B. EE-9876 C. 2018-007 D. EE
<hr/>	
Õunapuu 'Melba'	
Mahlane varasügisene õun. Vili keskmise suurusega, ümmargune või ümarkooniline, rohekaskollane karmiinpunaste triipudega. Viljaliha kore, valge, magushapu, hästi mahlane, hea maitsega. Sobib mahlaks, kompotiks, kuivatamiseks. Viljakande algus varane. Saagikus väga hea. Mullastiku suhtes vähenõudlik. Vastuvõtlik haigustele. Talvekindlus keskmine. Päritolumaa Eesti . AS EESTI PUUKOOL	